

Vooraf

Dit lessenpakket voor de 2de graad is volledig gebaseerd op het eindwerk van Lieselotte Rogge, afgestudeerd in de Lerarenopleiding te Torhout in 2005.

Meer dan ooit reizen wij de wereld rond. Zakenlui, politici, toeristen, ... we kunnen overal heen. De hele wereld staat voor ons open.

Sommige landen blijven echter heel onbekend, we kennen de naam van de landen wel, maar de achtergrond blijft voor velen een raadsel.

Het land Honduras is voor de meerderheid een land, maar bij deze kennis blijft het dan ook.

Om deze enge omschrijving te doorbreken heb ik ervoor gekozen om een relatief onbekend land leuk en interessant naar leerlingen uit het basisonderwijs over te brengen. Want net deze kinderen zijn de volwassenen van morgen en in toekomst zal het gevoel van "de wereld in mijn achtertuin" nog meer toenemen.

Aan de hand van kant - en - klare lessen met bijhorende materiaal proberen we de leerlingen voor het land Honduras warm te maken.

Het is niet de bedoeling om de leerlingen vol te stouwen met informatie en weetjes, maar vanaf het begin moeten de leerlingen verbondenheid en respect met het land en de bevolking voelen. Dan pas zullen de leerlingen onthouden wat ze gezien hebben en daar later misschien de vruchten van plukken.

De lessen zijn gekaderd in het programma van intercultureel leren en mondiale vorming.

Om met de leerlingen een optimale verbondenheid te creëren wordt met twee kinderen gewerkt. Deze kinderen nemen de leerlingen mee op een reis doorheen alle aspecten van het land: de school, de straat, thuis, het feest, ...

De uitgewerkte lessen worden door de Ananas ondersteund. Daar vindt u bruikbaar materiaal, ook prachtige illustraties in de cdrom. De video van de 2 Hondurese kinderen Juan (11) en Carolina (8) lijkt ons hier ook zeer bruikbaar. Zij laten de kinderen een kijkje nemen in hun echte leven.

Interessant vinden we ook om de leerlingen al gauw een klein boekje te geven waar ze per thema een en ander aan ervaringen en indrukken kunnen noteren. Per thema kan je er iets typisch laten in verschijnen om het aantrekkelijk te maken.

Aanpak van het lessenpakket

1. Rode draad: Juan en Carolina

Om de verbondenheid tussen kinderen van verschillende landen centraal te stellen is het belangrijk dat we starten in de leefwereld van de kinderen. Zo is het eerste wat we aantreffen in de Ananas de twee handpoppen Juan en Carolina. Deze twee kinderen, ongeveer 8 jaar oud, begeleiden de leerlingen gedurende de trip in Honduras.

Daarbij komt nog dat elk thema, bijv. thuis, start met een verhaal waar de hoofdrol in spelen en dat de twee vrienden Juan en Carolina altijd kledij aanhebben die specifiek aanleunt bij het thema. Zo zien de kinderen meteen een voorbeeld van klederdracht en blijven we nog steeds bij de wereld van de kinderen; komen Juan en Carolina dus gedurende gans het thema aan bod en vormen als dusdanig de rode draad gedurende het project rond Honduras.

2. Het lessenpakket

Zoals we daarnet vermeldden zijn de lessen verdeeld in verschillende thema's. De zeven thema's zijn onverdeeld in allerhande opdrachten. Het spreekt natuurlijk voor zich dat niet alle opdrachten moeten en kunnen uitgevoerd worden. Naargelang de beginsituatie kan een selectie van opdracht gemaakt worden.

1. Inleiding
2. op school
3. thuis
4. in de stad
5. op het platteland
6. op de straat
7. Feest : voorbereiding en uitvoering
- (8. Evaluatie van het thema)

Elk thema start met een verhaal en gaandeweg het thema krijgen we een gedifferentieerd beeld over kinderen en hun levenswijze in Honduras.

3. De Ananas

De opdrachten worden compleet gemaakt door de aanwezigheid van het authentiek materiaal in de Ananas. De voorwerpen helpen de leerlingen vooral bij opdrachten die ze zelf moeten uitvoeren. Bij elk voorwerp zit een fiche met uitleg in verband met het voorwerp.

Daarnaast is er ook een leerlingenboekje. Daar kunnen leerlingen de verhalen met verschillende foto's terugvinden. Ook is er nu en dan plaats gelaten om een impressie of een antwoord te noteren. Er zijn ook prachtige illustraties in verband met Honduras op de CD-rom te vinden. Het visuele beeld van Honduras kan zo worden versterkt: allerlei illustraties zoals de wereldkaart en de kaart van Honduras en allerlei foto's kunnen worden uitgeprint en gebruikt in de lessen.

Voor elke opdracht wordt aangehaald welke voorwerpen nodig zijn.

Het lessenpakket

1. Inleidende lessen

LES 1: Kennismaking met onze twee vrienden: Juan en Carolina

LES 2: Kennismaking met het land

LES 3: Kennismaking met de taal en de mensen

DIDACTISCHE WERKVORMEN:

Hier maken de leerlingen voor het eerst kennis met Honduras. De echte actieve werkvormen (het doen) worden hier nog weggelaten. We laten de leerlingen rustig het land verkennen via verhalen, foto's en natuurlijk ook door onze twee vriendjes (de poppen) Juan en Carolina.

LES 1 : Kennismaking met onze twee vrienden “Juan en Carolina”.

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.1: Kinderen willen meer te weten komen over de wereld in al zijn dimensies, hier en elders, vroeger en nu.

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en hebben respect voor andere culturen.

Mens en levensonderhoud:

2.4: kinderen kunnen illustreren dat mensen van elkaar verschillen op allerlei gebied.

2.7: Kinderen zien in dat iedereen zijn leven een stuk in handen neemt.

Mens en medemens:

4.5: Kinderen kunnen zich verplaatsen in de gedachten, gevoelens en waarnemingen van anderen en houden daar rekening mee.

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen.

Mens en samenleving:

5.5: Kinderen ontdekken dat groepen van mensen in een land van een ander cultuurgebied op een andere manier samenleven.

Mens en tijd:

8.6: Kinderen zien in dat hun tijdsbesteding gelijkenissen en verschillen vertoont met die van kinderen uit andere groepen of samenlevingen.

→Concrete lesdoelen

Op een positieve manier kennismaken met de Hondurese vrienden

Enkele algemene gegevens omtrent het land schetsen

Situëren waar Honduras ligt op de wereldkaart

VOORWERPEN:

→ de brief

→ de poppen

→ opgerolde wereldkaart

Fasering: 25 min.

Instap:

De Ananas wordt binnengebracht in de klas. Op de bovenkant van de Ananas kleeft een brief.

*In **die brief** staat geschreven: “Hallo iedereen, wij zijn Juan en Carolina. We wonen in een ver land maar speciaal voor jullie zijn wij naar België gekomen om jullie te laten kennismaken met ons land. Maak nu maar vlug de Ananas open, dan zul je zien wie wij zijn.”*

De Ananas wordt opengemaakt en de twee poppen Juan en Carolina worden bovengehaald. Ze hebben hun beste kleren aangetrokken. Nu zijn onze twee kersverse vrienden klaar om hun verhaal te vertellen.

Kern:

(dit poppenspel wordt gespeeld door de leerkracht. De poppen zijn handig te bewegen door middel van arm en vingers)

verhaal wordt verteld met behulp van de poppen.

Juan: Buenos dias, amigos.

Carolina: Buenos dias.

Juan: Ik ben Juan, acht jaar en ik moet net als jullie op school zitten maar ik kreeg enkele dagen schoolvrij om jullie te vertellen over mijn land. En ik mocht ook nog mijn vriendinnetje meenemen.

Carolina: hallo allemaal, ik ben Carolina en ik ben net als Juan 8 jaar. Ik zit in het derde/vierde leerjaar.

Juan: wij hebben jullie daarnet begroet in een andere taal. Welke taal is dat volgens jullie?

Spaans

Carolina: waar spreken de mensen Spaans?

In Spanje

Juan: wij komen niet uit Spanje, ons land is veel verder. Het is wel 14 uur vliegen met het vliegtuig.

Carolina: we moeten een hele lange en diepe zee over om ons land te bereiken.

Juan: wij komen uit het land Honduras.

Carolina: ja, goed gehoord, uit Honduras. Maar om jullie wat meer over ons land te vertellen hebben wij iets speciaals gemaakt. Kijk, het staat hier net voor mij.

Juan: daar zitten allemaal spulletjes in die wij in Honduras gebruiken.

Carolina: maar dat niet alleen, er zitten ook foto's en kaartjes in. We zullen maar meteen beginnen. Wie komt er de grote rol opendoen?

LES 2: Kennismaking met het land

DOELSTELLINGEN:

→Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.1: Kinderen willen meer te weten komen over de wereld in al zijn dimensies, hier en elders, vroeger en nu.

0.10: Kinderen kunnen vragen stellen waarvan de antwoorden onderzoekbaar of opzoekbaar zijn.

0.13: Kinderen kunnen informatiebronnen op een doeltreffende manier hanteren.

Mens en natuur:

7.23: Kinderen hebben een voorstelling van de planeet waar ze op leven.

Mens en ruimte:

9.9: Kinderen kunnen gebruik maken van diverse voorstellingen in de ruimte

9.10: Kinderen kunnen plaatsen en gebeurtenissen waar ze kennis mee maken vlot op een passende kaart op plattegrond terugvinden.

→concrete lesdoelen

De betekenis van de vlag verduidelijken

Het belang van het volkslied begrijpen

Zich een beeld vormen van het land door middel van foto's

De weg aanduiden tussen België en Honduras

Verschillende spreekballonnen verstandig aanvullen

VOORWERPEN:

→ volkslied van Honduras (de muziek ervan vind je op de audio CD, de tekst ervan vind je bij illustraties)

→ bij Illustraties vind je ook de kaart van Honduras en de vlag van Honduras

→ allerlei foto's uit het foto-verhaal (3de graad) nl. van het warme klimaat (88 – 91), de hoofdstad (44 – 56), de zeeën (15 – 16), de maya-overblijfselen (39 – 41)

→ wereldkaart

→ bij illustraties vind je ook een stripverhaal: van Honduras naar België

Fasering: 25 min.

Instap:

De poppen worden in de Ananas gestopt.

Spreekballonnen aanvullen

De leerlingen krijgen een stripverhaal waarop onze twee vrienden getekend staan. Het is een soort stripverhaal maar sommige spreekballonnen zijn uitgeveegd. Aan de leerlingen om de spreekballonnen aan te vullen.

In het stripverhaal zien we Juan en Carolina die klaarstaan om te vertrekken naar België. De leerlingen vullen is wat ze denken of wat ze zeggen tegen elkaar.

Ook in het vliegtuig en wanneer ze aankomen moeten de leerlingen bepaalde ballonnen aanvullen.

Kern:

Afstand Honduras – België tekenen op het kaartje.

Juan en Carolina staan nu op het vliegveld in België. Ze willen nu wel eens weten welke weg ze afgelegd hebben in die 14 uur. Help jij hen?

De ene leerling zoekt Honduras, de andere leerlingen zoekt België. De weg wordt aangeduid met een stippellijn.

De leerlingen mogen die weg ook aanduiden op het kaartje in het stripverhaal.

Foto's verbinden aan de tekst.

Op het bord worden verschillende foto's gehangen uit Honduras. In het stripverhaal gaan Juan en Carolina verschillende plaatsen bezoeken in België. Telkens geven ze bij die plaatsen een verwijzing naar hun land. En bij elke verwijzing hoort een foto. Het is aan de leerlingen om de foto's bij de juiste verwijzing te plaatsen.

Juan en Carolina verlaten de luchthaven.

Juan: Brr, wat is het hier koud, in Honduras is het wel wat warmer hoor.

foto van hun land met veel zon

Juan en Carolina bezoeken Brussel.

Carolina: Ik vind dat er hier in Brussel veel grote gebouwen staan, dat hebben wij in onze hoofdstad ook.

foto uit Tegus, grote gebouwen en appartementsblokken.

Juan en Carolina bezoeken de kust.

Juan: jullie hebben ook een mooie kust, jammer van het bruine water. Bij ons is het water blauw en helder.

foto van de zeeën in Honduras.

Juan en Carolina bezoeken Brugge.

Carolina: Kijk, Juan, hier hebben ze ook van die hele mooie oude gebouwen. Zouden die gebouwen hier ook zolang staan als in Honduras?

foto van de maya – overblijfselen in Copan.

Juan en Carolina zien de vlag van België.

Juan: zou die vlag ook zo'n grote betekenis hebben net als onze vlag?

foto van de vlag uit Honduras.

Vlag uitleggen en reconstrueren.

Er wordt een groot wit blad aan het bord gehangen. Het blad is verdeeld in drie gelijke stukken. De leerkracht stelt een paar vragen, en aan de hand van die vragen kunnen leerlingen de betekenis vinden van de vlag. *De 5 sterren stellen de 5 Midden-Amerikaanse landen voor, samen vochten zij tegen de Spanjaarden voor onafhankelijkheid. Lempira was hun leider.*

Afronding:

Volkslied uit Honduras.

Op het einde van het stripverhaal vertellen Juan en Carolina ons wat meer over het volkslied.

Carolina: wanneer ik onze vlag zie, moet ik meteen denken aan ons volkslied.

Juan: inderdaad, nu we het niet meer elke dag zingen in de klas kunnen we het misschien nu wel eens zingen voor de kinderen uit België.

Carolina: zingen jullie ook elke dag voor de school begint het volkslied?

Het volkslied wordt beluisterd.

LES 3: Kennismaking met de taal en de mensen

DOELSTELLINGEN:

→ leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.1: Kinderen willen meer te weten komen over de wereld in al zijn dimensies, hier en elders, vroeger en nu.

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

Mens en levensonderhoud:

2.4: kinderen kunnen illustreren dat mensen van elkaar verschillen op allerlei gebied.

Mens en medemens:

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen.

Leerplan Nederlands: onderdeel lezen.

1.2: Talige boodschappen waarnemen.

1.3: communicatieve elementen waarnemen.

→ concrete lesdoelen

De verschillende bevolkingsgroepen opnoemen

Foto's onder een juiste bevolkingsgroep rubriceren

Voorwerpen uit de Ananas linken aan een bepaalde bevolkingsgroep

VOORWERPEN:

→ Muziek van de garifuna's (de punta-muziek op de audio CD)

→ Maïs, tortilla's (ook in de handel te koop)

→ Yuca – chips (OWW)

→ Foto's van de bevolkingsgroepen (zie foto-verhaal van de 3de graad)

→ sombrero

Fasering: 50 min.

Instap:

Foto kiezen

Er liggen foto's op de grond. De leerlingen stappen in een kring rond de foto's. Wanneer de leerkracht een teken geeft mag iedereen een foto nemen. De foto moet hen op de één of andere manier aanspreken.

Zo heeft elke leerling een foto.

Kern:

Foto's rubriceren volgens bevolkingsgroep.

Op het bord hangen drie witte bladen papier. Op elk blad staat een bevolkingsgroep geschreven.

Daarna leest de leerkracht 3 verschillende teksten voor over een bepaalde bevolkingsgroep. De leerlingen luisteren aandachtig en wanneer ze denken dat hun foto bij het tekstje hoort mogen ze de foto op het blad van de bepaalde bevolkingsgroep hangen.

De garifuna's (bijv foto 8, 15, 16).

Bevolking uit Honduras met Afrikaanse wortels.

Ze wonen vooral aan de kusten en houden van dansen en zingen.

Ze dragen speciale kleren.

Zij vormen een klein deeltje van de Hondurese bevolking.

De indigena's (bijv foto 1, 82, 86, 87).

De indigena's zijn de oorspronkelijke bewoners van Honduras.

Zij worden ook wel indianen genoemd maar de indigena's vinden dat een scheldwoord.

Ze hebben nog een mooie cultuur.

De ladino's. (bijv foto 66, 71, 76, 87)

Deze groep is het grootst in Honduras.

Ze dragen bijna dezelfde kleren als wij, maar de hoed is altijd aanwezig bij de mannen.

Ze eten veel rijst samen met tortilla's, een soort pannenkoek.

Bespreking van de verschillende groepen.

We kijken eerst of alle foto's correct aangebracht zijn.

Wanneer we een bevolkingsgroep bespreken komen typische kenmerken van die mensen aan bod.

Garifuna's

Yuca – chips eten, yuca is daar zo belangrijk als de aardappel voor ons, een muziekstukje beluisteren want (de punta-)muziek is heel belangrijk voor hen.

Indigena's

Keramiek tonen, de indigena's zijn daar echt goed in. Ze maken zelfs mooie ronde potten zonder draaischijf.

Ladino's

Je kan dan een typische hoed(sombrero) doorgeven, laat kijken hoe die hoeden gemaakt worden.

Tegenwoordig zie je echter meer en meer goedkope plastic hoeden die geïmporteerd worden uit de V.S. De eigen gevlochten hoeden worden verkocht aan toeristen. Hier kan je ook een tortilla laten proeven, de leerlingen proberen af te leiden welke ingrediënten gebruikt worden.

Afronding:

Verhaal vertellen (evt vooraf opnemen om te laten beluisteren):

Juan en Carolina vertellen over hun bevolkingsgroep. Ze zijn allebei ladino maar ze hebben een vriendje die een beetje donker is en bij de garifuna's behoort. Hij houdt heel veel van dansen maar als Juan of Carolina hun muziek hoort kunnen ze ook niet blijven stilstaan.

De opa van Juan is nog steeds een indigena. Hij heeft een heel speciale gewoonte. Hij gaat één keer per dag in zijn zweethut. Daar is het altijd heel warm en moet je hard zweten. Zijn opa vindt dat natuurlijk heel leuk maar Juan heeft daar wel een ander idee over.

2. Op school

LES 1: we maken een eigen weefwerkje

LES 2: we leren enkele zinnnetjes in het Spaans

LES 3: we leren een Hondurees kinderliedje

LES 4: we dansen op zijn Hondurees

LES 5: speelgoed in Honduras

DIDACTISCHE WERKVORMEN:

Nu de leerlingen al wat weten over het land kunnen we wat verder gaan. Nu worden de leerlingen aangespoord om iets zelf te doen, iets zelf te proberen want dat blijft nog altijd het best bij. Het samenwerken, het samen creëren komt ook meer en meer aan bod, in dit hoofdstuk vooral bij het zingen en het dansen.

LES 1: we maken ons eigen weefwerkje

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en hebben respect voor andere culturen.

Mens en het muzische:

3.7: Kinderen vormen zich een eigen mening over allerlei kunstuitingen waarmee ze in contact komen.

Mens en medemens:

4.2: Kinderen ontwikkelen vertrouwen in eigen mogelijkheden.

Mens en natuur:

7.11: Kinderen ontdekken en zien in dat de mens afhankelijk is van planten en dieren voor voeding, kledij en gezondheid.

Leerplan Beeldende opvoeding:

Beschouwen:

1: Openstaan voor beelden; dat houdt in dat de leerlingen stilstaan bij beelden op nieuwsgierig en verwonderd te zijn.

Creëren:

5.1: Kinderen experimenteren met allerlei materiaal.

5.3: de mogelijkheden van materialen en technieken leren kennen.

→ concrete lesdoelen

Zich een beeld vormen van de school in Honduras

Aan de hand van een klassikale instructie zelf een weefwerkje maken

Zien in dat weven in Honduras een belangrijk onderdeel is van de verschillende activiteiten.

VOORWERPEN:

→ de poppen in hun schooluniform

→ geweven draagtas uit de Ananas

→ evt hangmat

→ Illustraties zie foto-verhaal van de 3de graad foto 83 en 84

→ latjes en nagels om een eenvoudig weefraampje te maken

→ allerlei wol dat door de kinderen is meegebracht van thuis, grove kam

Fasering: 50 min.

Instap:

De twee poppen hebben hun uniform aangetrokken.

De poppen Juan en Carolina komen opnieuw tevoorschijn. Ze dragen allebei een witte blouse, Juan draagt een donkerblauwe broek, Carolina een donkerblauwe rok.

Er wordt een gesprek aangeknoopt met de leerlingen die vertellen over de kledij. Daarbij kunnen vragen gesteld worden in de aard van

Wat valt er op?

Waarom zijn ze identiek gekleed?

Hebben wij ook uniformen in de scholen?

Kern:

Foto van een klas in Honduras.
Eerst wordt de leerlingen gevraagd om de gelijkenissen op te noemen.

Gelijkenissen:

lIn. zitten op banken.
leerkracht staat vooraan.
bord, krijt, schriften
...

Verschillen:

heel veel leerlingen in de klas
uniform
klassen zijn wat verouderd.
...

De geweven draagtas of hangmat komt tevoorschijn.
Aan de leerlingen wordt gevraagd om even na te denken over het voorwerp?
Hoe werd het gemaakt?
Waarvoor wordt het gebruikt?
Kennen wij dat hier ook?

Weven uitleggen.
In Honduras maken de mensen veel voorwerpen, zoals draagtassen, hangmatten en kleding door te weven. Ook op school is dit handwerk een belangrijk onderdeel.
Vandaag proberen we dat ook uit.
De weeframen werden reeds gemaakt.
We gaan telkens met onze naald onder en boven de draad, schering en inslag.
Telkens je een rij gedaan hebt mag je dat aandrukken met een kam.

De leerlingen kunnen verschillende kleuren gebruiken. Daarvoor gebruiken ze wol die ze zelf meebrachten van thuis.

Afronding:

Presentatie.
De werkjes worden opgehangen in de hoek met alle spullen uit Honduras.

Evaluatie.

Productevaluatie:

In welk werkje komen de kleuren goed uit?
Welk werkje spreekt je het meest aan en waarom?

Procesevaluatie:

Wat vond je het moeilijkst aan deze opdracht?

LES 2: We leren enkele zinnestjes zeggen in het Spaans

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

Mens en medemens:

4.2: Kinderen ontwikkelen vertrouwen in eigen mogelijkheden.

Leerplan Bewegingsopvoeding:

Expressie:

1.12.2: de leerlingen kunnen, via motorische activiteiten, het innerlijke bewogenheid zinvol en duidelijk vormgeven. Ze worden van deze vormgeving meer en meer bewust gemaakt; onder andere in een rollenspel of in bewegingen gecombineerd met taal.

Leerplan Nederlands: onderdeel luisteren:

Talige geluiden waarnemen:

1.2: klanken en woorden onderscheiden en erover nadenken.

Leerplan Nederlands: onderdeel lezen:

Le.2.2: Talige boodschappen decoderen, begrijpen en interpreteren.

Leerplan Nederlands: onderdeel taalbeschouwing:

Tb3: Nadenken over: waarover gaat de boodschap?

→ Concrete lesdoelen

Enkele zinnen in het Spaans uitspreken

Enkele zinnen Spaans vertalen naar het Nederlands en omgekeerd

De zinnen Spaans integreren in een eenvoudig rollenspel

VOORWERPEN:

→ De poppen

→ de audio CD

→ de spaanse tekst van de dialoog (zie bij Illustraties)

→ kaartjes met zinnen in het Spaans en in het Nederlands

Fasering: 30 min.

Instap:

Poppen vertellen in het Spaans.

De beide poppen worden uit de koffer gehaald. Ze spreken tegen elkaar in het Spaans.

Juan: ¡ hola !

Carolina: ¡ hola !

Juan: ¿ qué tal?

Carolina: muy bien! Gracias!

Juan: hasta luego!

Carolina: adios!

Kern:

Het gesprek van Juan en Carolina eenvoudig vertalen.

We begrijpen natuurlijk niet wat ze hebben verteld, daarom proberen we het nu te vertalen.

i hola!

Het eerste wat we zeggen als we elkaar tegenkomen.

hallo!

qué tal?

Dat is een vraag, welke vraag volgt meestal op hallo?

hoe gaat het?

muy bien!

Als ze een vraag stellen, moeten we natuurlijk antwoorden.

met mij gaat het goed.

gracias!

We zijn blij als iemand vraagt hoe het ermee gaat, dus we zeggen ...

dank u!

hasta luego.

We gaan weer eens wat verder.

tot later, tot ziens.

adios!

We groeten terug.

daaag, tot ziens

Spaans en Nederlands door elkaar.

De leerlingen krijgen elk een kaartje waarop ofwel een Spaanse of een Nederlandse zin staat.

Alle leerlingen lopen rond in de klas en zoeken de juiste vertaling (Spaans of Nederlands) van het zinnetje op hun kaartje.

Spaanse zinnen uitspreken.

De leerlingen krijgen opnieuw elk een kaartje met een Nederlands of een Spaanse zin. Op de Spaanse kaartjes staat telkens hoe je een bepaalde zin moet uitspreken.

De leerlingen met het Nederlandse kaartje leest eerst de zin voor, daarna vertaalt de andere leerling de zin in het Spaans.

Tekstje in volgorde plaatsen.

Met de zinnen die de leerlingen daarnet kregen kunnen ze een soort dialoggie maken net zoals Juan en Carolina in het begin deden.

De Nederlandse kaartjes gaan eerst in de juiste volgorde staan. Daarna doen de Spaanse kaartjes dit ook.

Afronding:

Dialogo spelen:

De leerlingen hebben nu genoeg de Spaanse zinnen geoefend. De leerlingen spelen de dialogo.

LES 3: we leren een Hondurees kinderliedje aan

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

Mens en het muzische:

3.7: Kinderen vormen zich een eigen mening over allerlei kunstuitingen waarmee ze in contact komen.

Leerplan Muzikale opvoeding:

Musiceren en experimenteren met de stem, met aandacht voor een goed stemgebruik, een zuivere toon en expressiviteit.

1.1: De ademhaling bewust gebruiken en de lichaamshouding verzorgen.

1.3: Een tekst of een lied uitvoeren met aandacht voor een correct stemgebruik of een goede stemexpressie.

Diverse vormen van muzikale communicatie actief verwerken.

4.1: Bij het musiceren verschillende verwerkingsmogelijkheden of musiceervormen toepassen.

Ervaringen bij het omgaan met klank en muziek verwoorden.

11.1: Auditieve ervaringen beschrijven en met een gepaste woordenschat benoemen.

Genoegen beleven aan de omgang met klank en muziek.

12.1: Zicht door middel van klank en muziek durven uiten.

12.3: zich verbonden voelen met anderen tijdens een groepsgerichte omgang met klank en muziek.

→ Concrete lesdoelen

Een Hondurees kinderliedje correct zingen qua tekst

Een Hondurees kinderliedje correct zingen qua melodie en muzikaliteit

De tekst van het liedje uitleggen

VOORWERPEN:

→ de audio CD met o.a. kinderliedjes uit Honduras

→ teksten van de (kinder)liedjes: Toca la Caramba, la Cucaracha (bij illustraties)

→ evt ritme-instrumentjes

Fasering: 30 min.

Instap:

Stukjes uit Spaanse liedjes laten horen uit de audio CD.

Bijvoorbeeld:

- La Flor Cayetano Núñez
- Que mas puedo darte Guillermo Anderson

In welke taal worden deze liedjes gezongen?

Kennen jullie nog Spaanse liedjes?

Waarom laat ik Spaanse liedjes horen?

Kern:

- Hondurees liedje beluisteren bijv. het kinderliedje El Pitero of Toca la Caramba

We beluisteren een lied uit Honduras. Als we terugdenken aan onze zinnnetjes in het Spaans, hebben jullie dan iets begrepen?

We luisteren naar een lied uit Honduras dat ze ook aanleren in de lagere school.

- Kinderlied beluisteren bijv. het kinderliedje La Cucaracha

Het lied wordt stap voor stap aangeleerd.

Eerst wordt een zin voorgezegt, daarna herhalen de leerlingen een klein deeltje. Zo verder tot alle leerlingen het liedje kunnen zeggen.

Daarna wordt de melodie erbij gebracht.

Afronding:

Bewegingen toevoegen.

We kunnen natuurlijk niet blijven stilstaan op deze mooie muziek. Kennen jullie bepaalde eenvoudige pasjes die wel bij het lied passen.

De leerlingen kunnen hier zelf de danspassen aanbrengen.

Lied begeleiden met muziekinstrumenten.

Wanneer we later in het thema ook zelf muziekinstrumenten maken kunnen deze ook gebruikt worden om het lied te begeleiden.

LES 4: We dansen op zijn Hondurees

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en hebben respect voor andere culturen.

Mens en medemens:

4.2: Kinderen ontwikkelen vertrouwen in eigen mogelijkheden.

Leerplan Bewegingsopvoeding:

Ritmiek:

1.11.3: Leerlingen kunnen bewust bewegen in overeenstemming met een opgelegd ritme; dat houdt in dat ze in de maat bewegen.

Leerplan Muzikale opvoeding:

Klank en muziek via beweging ervaren.

10.2: Kenmerken van klank en muziek in tijd en ruimte via bewegingen ervaren.

10.4: De eigen beweging afstemmen op een klank, op muziek of op andere bewegingen.

Ervaringen bij het omgaan met klank en muziek verwoorden.

11.1: Auditieve ervaringen beschrijven en met een gepaste woordenschat benoemen.

→ Concrete lesdoelen

Vrij bewegen op Zuid-Amerikaanse muziek.

Zich uitleven op de muziek

Luisteren naar de opdracht.

De beweging correct nadoen

VOORWERPEN:

→ De poppen in feestkledij

→ Het feestkleedje uit de Ananas

→ een sombrero

→ Voor de jongen: een wit hemd met korte mouwen en een lange donkerblauwe broek

→ Dansmuziek van de audio CD

Fasering: 50 min.

Instap:

Traditioneel danslied beluisteren uit Honduras. Kies hiervoor een van de punta-nummers van de audio CD. Tijdens het luisteren kunnen de leerlingen al eventuele bewegingen verzinnen.

Kern:

Als je nu die muziek hoort, wat denk je dat er uit 'de Ananas' kan gebruikt worden? Feestkleedje. Ook een hoed en een wit hemd voor jongens wordt erbij gehaald. Een leerling mag de kledij aantrekken en opnieuw bewegingen verzinnen op de muziek. (na een tijdje wordt gewisseld zodat iedereen de kledij eens kan proberen) Wanneer we de echte kledij aan hebben moeten we natuurlijk ook een echt dansje hebben.

Opwarming.

De leerlingen staan allemaal in de kring. Er speelt opnieuw Zuid – Amerikaanse muziek. De leerkracht draagt eerst de hoed. Daarna doet de leerkracht enkele pasjes voor, de leerlingen doen de pasjes na. Daarna geeft de leerkracht de hoed door aan een andere leerling. Deze leerling moet nu de pasjes voor tonen. Na tijdje geeft de leerling de hoed door aan iemand anders.

De echte dans.

Het lied, LA BAMBA (zie audio CD), wordt helemaal beluisterd terwijl de leerkracht het dansje alleen voordoet.

De passen worden stap voor stap aangebracht.

handen klappen

kring: handen vast houden: naar rechts springen **4 keer 4**
naar links springen

springen met de benen een beetje open: naar voor (4 tellen), naar rechts (4 tellen), naar achter (4 tellen) , naar links (4 tellen)
en terugkeren

kring: handen vast houden: naar rechts springen **4 keer 4**

naar links springen

springen naar het midden van de kring (4 tellen voor elke sprong) armen naar boven zwaaien, armen naar beneden zwaaien.

terugspringen (4 sprongen naar achter)

kring: handen vast houden: naar rechts springen **4 keer 4**

naar links springen

hallo zeggen tegen je buurman/buurvrouw door een buiging te maken.

ronddraaien en armen omhoog zwaaien (op het fluitsignaal)

kring: handen vast houden: naar rechts springen **4 keer 4**

naar links springen

springen met de benen een beetje open: naar voor (4 tellen), naar rechts (4 tellen), naar achter (4 tellen) , naar links (4 tellen)

en terugkeren

kring: handen vast houden: naar rechts springen **4 keer 4**
naar links springen
springen naar het midden van de kring (4 tellen voor elke sprong) armen naar boven zwaaien, armen naar beneden zwaaien.
terugspringen (4 sprongen naar achter)

kring: handen vast houden: naar rechts springen **4 keer 4**
naar links springen

Afronding:

Nationale feestdag.

De poppen worden uit de Ananas gehaald. De leerkracht vertelt het verhaal maar nu gaan twee leerlingen de poppen bewegen. De poppen hebben ook hun feestkledij aangetrokken.

Juan: op 15 september vieren de mensen, dan trekken ze deze mooie kleren aan en gaan ze samen zingen en dansen.

Carolina: we vieren namelijk de onafhankelijkheid van ons land.

Juan: dat betekent dat Honduras vanaf dat moment alles helemaal alleen kon doen, we moesten geen rekening meer houden met andere landen.

Carolina: als slot zou ik jullie nog eens zien dansen.

Juan: maar dan wel zoals in Honduras, blij en enthousiast want het is feest.

Feestelijke opvoering van de dans.

LES 5: Speelgoed in Honduras

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en hebben respect voor andere culturen.

Mens en levensonderhoud:

2.7: Kinderen zien in dat iedereen zijn leven een stuk in handen neemt.

Leerplan Beeldende opvoeding:

Creëren:

5.1: Kinderen experimenteren met allerlei materiaal.

5.3: de mogelijkheden van materialen en technieken leren kennen.

7.1: ervaren dat eigen gevoelens en ideeën het best vertolkt kunnen worden met een creatieve aanpak en in een persoonlijke stijl.

Leerplan Bewegingsopvoeding:

Positieve bewegingsgezindheid:

3.6.5: De leerlingen beleven vreugde aan fysieke inspanningen en kennen ook het lange-termijn-effect ervan.

→ Concrete lesdoelen

Creatieve spelletjes uitvinden met beperkt materiaal

Samenwerken, een goede groep vormen

Spelen met speelgoed dat ook in Honduras wordt gebruikt.

VOORWERPEN:

→ foto's van spelende kinderen zie Illustraties

→ springtouw, tol, Yaxis (bikkels) uit de Ananas

→ bal

Fasering: 50 min.

Instap:

Zintuigspelletje om speelgoed te verkennen.

Het speelgoed wordt onder een doek gelegd.

Leerlingen komen voelen en proberen te raden welk stuk speelgoed ze vasthebben. Daarna wordt het doek weggenomen om de conclusie van de voelende leerlingen te evalueren.

Kern:

De stukken speelgoed verduidelijken.

Tol: je draait het touwtje rond de tol, daarna trek je zo hard je kunt aan het touwtje en kijk dan wat er gebeurt.

(een gewoon) Touw: wat kan je daar zoal mee doen? Geef enkele mogelijkheden. Touwtje springen, hoogspringen, touwtrekken,...

Yaxis: dat noemen we ook gekleurde bikkels. Jullie mama of papa hebben daar zeker nog mee gespeeld. Wat je hier mee kunt doen is bijv. 5 bikkels opgooien met je handpalm en ze alle vijf opnieuw proberen op te vangen met de handrug.

Bal: hier hoeven we geen uitleg bij. Iedereen kent de bal.

Groepen verdelen

De leerlingen worden verdeeld in vier groepen. In die groep gaan de leerlingen straks op de speelplaats verschillende spelletjes spelen.

Doorschuifstelsel op de speelplaats.

Het speelgoed wordt verspreid op de speelplaats.

De groepen overlopen het materiaal in een bepaalde volgorde.

Eerst verkennen de leerlingen het materiaal maar dan is het vooral de bedoeling dat de leerlingen zelf spelletjes uitvinden die je kan uitvoeren met het materiaal.

Bij elk materiaal krijgen de leerlingen 4 minuten de tijd om nieuwe spelletjes uit te vinden.

Bespreking van de nieuwe spelletjes.

Nadat iedereen al het materiaal uitgeprobeerd heeft gaan we per stuk speelgoed de nieuwe spelletjes overlopen.

De beste spelletjes per stuk speelgoed worden nog eens met alle leerlingen samen gespeeld.

Afronding:

Spelletjes noteren.

De leukste spelletjes geef je een naam. Teken het stuk speelgoed erbij dat je in dat spel hebt gebruikt. Daarbij kunnen de leerlingen ook schrijven hoe het leuke spel in elkaar zit.

3. Thuis

OPDRACHT 1: we malen maïs

OPDRACHT 2: we maken tortilla's

OPDRACHT 3: we wassen onze kleren

OPDRACHT 4: we maken limonade

OPDRACHT 5: we pletten rode bonen (frijoles)

DIDACTISCHE WERKVORMEN:

Voor het thema thuis gebruiken we de werkvorm parallel groepswork. De leerlingen werken in groep aan een opdracht. Na een bepaalde tijdspanne schuiven alle groepen door. Iedereen ondergaat dus elke opdracht. In dit thema gaan de leerlingen ook vooral zelf op zoek en zelf aan het werk. Ze verkennen zelf een opdracht en proberen die dan ook zo goed mogelijk uit te voeren. De leerkracht kan rondlopen maar heeft nu vooral als functie om te begeleiden waar het even moeilijk gaat.

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en hebben respect voor andere culturen.

Mens en levensonderhoud:

1.1: Kinderen zien in dat mensen moeten zorgen voor hun dagelijks bestaan.

Mens en medemens:

4.5: Kinderen kunnen zich verplaatsen in de gedachten, gevoelens en waarnemingen van anderen en houden daar rekening mee.

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen.

Mens en natuur:

7.10 Kinderen ontdekken en zien in dat veel mensen de aanwezigheid van planten en dieren in hun omgeving waarderen en/of beïnvloeden.

7.11: Kinderen ontdekken en zien in dat de mens afhankelijk is van planten en dieren voor voeding, kledij en gezondheid.

→ Concrete lesdoelen

De voedingsgewoonten van de mensen uit Honduras begrijpen, waarderen en schetsen.

De handelingen en gewoonten van de mensen uit Honduras uitvoeren, begrijpen en vertellen.

Zich openstellen voor nieuwe voeding, nieuwe handelingen.

Aan de hand van een stripverhaal een correcte handeling uitvoeren

VOORWERPEN:

→ plasticen potje, platte steen en kleine ronde steen

→ maïskolf en frijoles (rode bonen) uit de Ananas

→ de beide poppen

→ beschrijvende fiches van deze 5 opdrachten vind je bij de doefiches voor de 3de graad

Fasering: 100 min.

Instap:

Thuisituatie wordt geschetst door de beide poppen.

De twee poppen worden uit de koffer gehaald.

Ze hebben ander kleren aangetrokken, want ze moeten helpen in het huishouden en kunnen ze dus hun mooie kleren niet aanhouden.

Juan: wij hebben school gehad tot 12 uur.

Carolina: ja, maar we zijn wel al om 7 uur begonnen.

Juan + Carolina: is dat bij jullie ook zo?

Juan: maar dan mogen we niet luieren, we moeten helpen thuis.

Carolina: jullie moeten ook wel soms vegen, denk ik.

Juan: of helpen eten maken.

Carolina: kijken jullie mee met ons, jullie kunnen misschien ook helpen?

Kern:

Opdrachten uitleggen.

De poppen verdwijnen in de Ananas.

De leerlingen worden verdeeld in 5 groepen, voor de 5 opdrachten die moeten uitgevoerd worden.

Per opdracht krijgen de leerlingen 7 minuten de tijd. Daarna wordt er doorgeschoven. Elke leerling zal dus elke opdracht moeten uitvoeren in zijn/haar groep.

Bij elke opdracht krijgen de leerlingen een blad met uitleg.

De opdracht begint met het verzamelen van het juiste materiaal. Dat kunnen de leerlingen zoeken in de Ananas of in de klas zelf. Dat verzamelen doet elke groep voor de opdracht die ze het eerst krijgen.

Voorbeeld van een uitgewerkte opdracht > maïs malen.

Carolina en Juan: nu beginnen we met de voorbereiding van het avondmaal.

Juan: wij eten bijna elke avond tortilla's. Dat is net zoals jullie aardappelen eten.

Carolina: dat zijn een soort pannenkoeken maar wel met maïsmeel en water gemaakt.

Juan: maar voor je maïsmeel verkrijgen moeten we eerst wel nog iets doen, want maïskorrels kan je niet mengen met water.

Carolina: Dus moeten we de maïskorrels eerst pletten.

Juan: kijk goed hoe we dit doen, straks is het aan jullie.

Carolina: we leggen wat maïskorrels op de steen.

Juan: daarna wrijven we erover met de ronde steen. Probeer goed en hard te malen zo krijg je meel, inderdaad maïsmeel.

Carolina: neem straks een kaartje, daarop staat de taak die jij bij deze opdracht moet uitvoeren. Na een tijdje kan je natuurlijk ook eens wisselen.

Kaartjes met opdrachten.

Op de tafel liggen ook kaartjes met opdrachten. De leerlingen nemen straks elk 1 kaartje. Daarop staat de taak die ze tijdens de opdracht moeten uitvoeren.

Taken bij maïs malen:

jij staat in voor de maïs, je trekt de korrels af van de maïskolf en legt ze op de maalsteen.

Jij bent de eerste pletter, je plet de maïs in kleine stukjes.

Jij bent de tweede pletter, jij maakt de maïs echt tot meel.

Het maïsmeel opvangen in een plastic potje, klaar om de tortilla's te bakken.

De andere opdrachten worden aangebracht en uitgevoerd op een dergelijke manier.

Overzicht van de opdrachten.

Maïs malen
Tortilla's maken
De kleren wassen
Limonade maken
Rode bonen pletten

zie Doefiches 3de graad.

Als leerkracht krijg je een begeleidende rol, wanneer er zich problemen voordoen.

Afronding:

Kringmoment samen met Juan en Carolina

De twee poppen komen opnieuw tevoorschijn.

Juan + Carolina: zo, onze kleren zijn gewassen, we zijn klaar om proper aan tafel te gaan.

Carolina: het eten is intussen ook klaar, net zoals bij jullie genieten we 's avonds samen van een lekker avondmaal.

Juan: lekker hoor, die tortilla met rode bonen.

Carolina: om alles door te spelen hebben we lekkere limonade

Juan: laten we samenkomen in de kring en samen gezellig het avondmaal nemen.

Daarna zitten we gezellig allemaal samen in een kring. We eten en drinken ons buikje vol. Hoe kan het ook anders, het moet wel lekker zijn want we hebben het allemaal zelf gemaakt.

Smakelijk!

4. In de stad

LES 1: foto's vergelijken: Honduras of België

LES 2: foto's vergelijken: Hondurezen of Belgen

LES 3: geld uit Honduras

LES 4: met houtpasta een houten kistje maken

DIDACTISCHE WERKVORMEN:

Bij dit thema komt het klassikale opnieuw wat meer aan bod. De leerlingen worden nog actief bij de lessen betrokken maar het zelf zoeken en zelf ontdekken blijft hier wat achterwege. Aan de hand van klassikale instructies kunnen leerlingen zelf conclusies trekken en verwoorden.

LES 1: foto's vergelijken: Honduras of België

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.1: Kinderen willen meer te weten komen over de wereld in al zijn dimensies, hier en elders, vroeger en nu.

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.10: Kinderen kunnen vragen stellen waarvan de antwoorden onderzoekbaar of opzoekbaar zijn.

0.13: Kinderen kunnen informatiebronnen op een doeltreffende manier hanteren

Mens en medemens:

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen.

Mens en natuur:

7.26: Kinderen zien in dat er verschillende klimaten zijn en kunnen het verband illustreren tussen de leefgewoonten van mensen en het klimaat waarin ze leven.

→ Concrete lesdoelen

Stadsgeluiden waarnemen en evalueren

Foto's rubriceren onder Honduras of België

Hun eigen mening vertellen en deze ook staven

Gelijkenissen zien tussen België en Honduras.

VOORWERPEN:

→ de poppen

→ foto's in verband met de stad en het platteland (zie bij de 3de graad foto's uit foto-

verhaal, bijv. foto's voor het platteland: 7, 13, 14, 26, 31, 75. Voor de stad: foto's 44 – 57, foto 87)

→ opnames van stadsgeluiden

Fasering: 15 min.

Instap:

Stadsgeluiden laten horen. De leerlingen sluiten de ogen. De leerkracht laat verschillende typische geluiden uit de stad horen. De leerlingen moeten de geluiden proberen te herkennen en te onthouden.

Geluiden:

bus

roepen (op de markt, op de straat)

toeterende auto's

muziek

geluid van ronkende motors

Kern:

Geluiden overlopen

De leerlingen hebben nu alle geluiden gehoord.

Via een kort gesprek evalueren we de geluiden. Deze vragen kunnen aan bod komen.

Heb je de geluiden al eens vroeger gehoord?

Waar heb je die geluiden dan gehoord?

Zijn er sommige geluiden die je niet herkend hebt?

Poppen stellen “de stad” voor.

De beide poppen worden uit de Ananas gehaald. Ze hebben opnieuw andere kleren aangetrokken.

Juan en Carolina zijn opgewonden vandaag, want ze gaan naar de stad.

Juan: amaai, wat een lawaai hier.

Carolina: dat zijn bussen en toeterende auto's.

Juan: er zijn hier ook veel mensen die zo hard roepen.

Carolina: ze willen hun winkelwaar verkopen en ze roepen naar de mensen om reclame te maken.

Juan: Kijk daar, zo'n groot gebouw, misschien woont de president van ons land daar.

Carolina: pas op, we moeten deze straat oversteken, er is veel verkeer.

Juan: laten we maar alles eens rustig bekijken. Gaan jullie mee met ons, zo kan je onze hoofdstad bewonderen.

Foto's vergelijken

Er wordt een soort quiz gehouden. De leerkracht toont een foto van een gebouw, tuin, park,.... De leerlingen vertellen of de foto in Honduras of in België werd genomen.

De leerlingen doen dit door ofwel een blauwe of groene balpen in de lucht te steken, er kunnen ook kaartjes gemaakt worden met Honduras of België op.

Wanneer een leerling een foto in een welbepaalde kolom plaatst moet die leerling ook kunnen vertellen waarom hij/zij die foto daar plaatst.

Foto's evalueren

Eerst worden de kolommen overlopen. Het is de bedoeling dat de leerlingen het verschil niet zo goed zien, daardoor zien de leerlingen gelijkenissen tussen Honduras en België.

Welke foto's hangen verkeerd?

Waarom hebben sommige leerlingen die foto daar geplaatst?

Heb je een idee welke functie sommige gebouwen hebben?

Welke foto spreekt je het meest aan en waarom?

Heb je sommige foto's al in werkelijkheid gezien?

LES 2: Mensen vergelijken: Hondurezen of Belgen

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.1: Kinderen willen meer te weten komen over de wereld in al zijn dimensies, hier en elders, vroeger en nu.

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.10: Kinderen kunnen vragen stellen waarvan de antwoorden onderzoekbaar of opzoekbaar zijn.

Mens en zingeving:

2.4: Kinderen kunnen illustreren dat mensen van elkaar verschillen op allerlei gebied.

Mens en medemens:

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen.

Mens en samenleving:

5.5: Kinderen ontdekken dat groepen van mensen in een land van een ander cultuurgebied op een andere manier samenleven.

Mens en natuur:

7.4: Kinderen zien in dat mensen, dieren en planten een grote verscheidenheid in kenmerken vertonden.

→ Concrete lesdoelen

Foto's rubriceren onder Hondurezen of Belgen
Hun eigen mening vertellen en deze ook staven
Gelijkenissen zien tussen België en Honduras.
Verschillen zien tussen Belgen en Hondurezen

VOORWERPEN:

→ de beide poppen

→ foto's van mensen hier en ginds (voor foto's van Hondurezen: ga naar het foto-verhaal bij 3de graad)

→ verhalen van Carolina en Juan bij Illustraties

Fasering: 15 min.

Instap:

Foto van mensen rubriceren

Daarnet hebben we het land al eens bekeken via foto's. Maar een land zonder bevolking is geen land. Daar moeten er natuurlijk ook mensen zijn. In een eerdere les zijn de bevolkingsgroepen al gezien, nu gaan we dit toepassen op de foto's.

Kern:

Foto's vergelijken

De foto's worden opnieuw in twee kolommen gehangen. De leerlingen kunnen opnieuw hun mening duidelijk maken door een gekleurde balpen in de lucht te steken of daar een bepaald kaart te tonen. Nadien moeten de leerlingen staven waarom een bepaalde foto in die kolom moet gerubriceerd worden.

Foto's evalueren

Welke gelijkenissen treffen we aan tussen Belgen en Hondurezen?

Welke verschillen treffen we aan tussen Belgen en Hondurezen?

Welke foto trekt jullie het meest aan en waarom?

Verhaal van Carolina

De poppen komen uit de Ananas.

Carolina vertelt dat haar papa ook tussen de foto's hangt. Een leerling mag de foto nemen en tonen aan de anderen.

Een verhaal over haar papa krijgen de leerlingen in hun handen (zie bij Illustraties) .

Verhaal van Juan

Juan vertelt dat ook zijn nonkel en tante tussen de foto's op het bord hangen. Hij vertelt hun verhaal zie bij Illustraties.

Indrukken noteren

Onder beide verhalen kunnen de leerlingen enkele indrukken noteren.

Afronding:

Verhalen evalueren

Tijdens een afrondend gesprek worden de verhalen (door de leerlingen gelezen) geëvalueerd.

Er kunnen volgende vragen gesteld worden:

Is het bij ons ook zo?

Zou je dat plezant vinden als je papa vaak weg is?

Wat is er verschillend?

Wat is er gelijk?

LES 3: Geld uit Honduras

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en tonen respect voor andere culturen.

0.10: Kinderen kunnen vragen stellen waarvan de antwoorden onderzoekbaar of opzoekbaar zijn.

Mens en levensonderhoud:

1.1: Kinderen zien in dat mensen moeten zorgen voor hun dagelijks bestaan.

Mens en medemens:

4.1: Kinderen ontwikkelen een gedifferentieerd beeld van zichzelf.

4.2: Kinderen ontwikkelen vertrouwen in eigen mogelijkheden.

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen.

Leerplan Wiskunde:

Geldwaarden:

MR71: Weten dat een geldwaarde uitgedrukt kan worden in euro of daarvan afgeleide maateenheden, daarbij de termen geld, waarde, prijs, euro, cent, ... gebruiken.

MR72: Betalen, wisselen, teruggeven.

→ Concrete lesdoelen

Verscheidene vragen over het land Honduras oplossen.

De biljetten en munten uit Honduras kennen en gebruiken.

De waarde van 1 lempira (munteenheid Honduras) vergelijken met 1 euro.

Belangrijke personen uit België opsommen.

VOORWERPEN:

→ Hondurees geld (munten en biljetten) uit de Ananas

→ de snoepen en kleine verkoopsartikeltjes uit de Ananas

→ andere (verse) producten om te verkopen (fruit, chips, ...)

Fasering: 60 min.

Instap:

Producten kopen in de winkel vooraan de klas.

Vooraan in de klas wordt een klein winkeltje opgezet. Ook andere voorwerpen uit de Ananas kunnen in die winkel liggen.

De leerlingen mogen vooraan komen en bepaalde voorwerpen kopen.

Daaraan wordt een probleem vastgesteld, de leerlingen kunnen niets kopen, want ze hebben geen geld.

Kern:

Opdracht “geld verdienen” uitleggen.

Natuurlijk kan je niet zomaar geld krijgen. Je moet dat verdienen. Dat is hier in België ook zo. Als je niets doet kan je ook geen geld krijgen.

Doos met geld.

Vooraan staat een doos, daar zit geld uit Honduras in. Maar natuurlijk krijg je dit geld niet zomaar. Je moet eerst enkele vragen beantwoorden. Heb je een vraag juist beantwoordt, dan mag je een stukje afknippen van het lint dat aan de doos verbonden is.

(een rood/wit lint, kleurverandering is een stuk)

De groep die het eerst het ganse lint doorgeknipt heeft en dus bij de doos beland is mag de koffer openmaken en de inhoud verdelen.

Vragen beantwoorden.

De klas wordt verdeeld in 4 groepen.

De leerlingen krijgen per groep elk een lei of enkele bladen papier om de antwoorden op te noteren. De leerkracht stelt de vraag, leerlingen schrijven, op een bepaald teken (fluitje) gaan alle bordjes de lucht in. Per goed antwoord mogen de leerlingen een stuk van het lint afknippen.

De vragen gaan over de voorbije lessen.

Vragen.

In welk werelddeel ligt Honduras?

Geef 1 bevolkingsgroep.

De hoofdstad is ...?

Tortilla's maakt men van .... ?

Hoe heet de warme plaat waarop tortilla's gebakken worden?

Welke taal spreekt men in Honduras?

Hallo in het Spaans is ... ?

Hoe oud is onze vriend Juan?

Welke bonen eet Juan graag op zijn tortilla?

Geld uit Honduras bekijken.

Per twee krijgen de leerlingen elk een geldbiljet uit Honduras.

Het geld wordt in Honduras lempira genoemd, net zoals wij in ons land euro zeggen.

Wat kan je zien op de geldbiljetten?

Waarom denk je dat men die persoon op het geldbiljet plaatst?

De persoon op de briefjes is Lempira.

Zelf geld ontwerpen.

Juist, als je nu denkt aan ons land, wij mogen nu nieuw geld ontwerpen. Denk eens wij jij op de geldbiljetten wil zien prijken?

de koning, een acteur, een sporter, een schrijver, ...

Waarde van het geld bekijken.

1 Lempira = 7 eurocent (2005)

10 Lempira = 70 eurocent

Wat kan je kopen in België voor 70 cent?

Munten doorgeven.

Net zoals in België hebben ze in Honduras niet alleen biljetten maar ook munten.

Hoe noemen we die munten? Je kan het aflezen. (centavo)Munten ordenen van klein naar groot.

De leerlingen werken per twee. De leerkracht deelt verschillende munten uit. Het is de bedoeling dat de leerlingen, aan de hand van het cijfer en de grootte van de munten, de munten ordenen van klein naar groot.

Hoeveel soorten centavos hebben we?

Je kan de munten vergelijken met onze eurocentjes.

Afronding:

Product kopen in de winkel vooraan.

Terugkeren naar de winkel van bij het begin van de les. De leerlingen kunnen nu wel iets kopen, want ze hebben geld. De leerlingen betalen met Lempira. Wanneer de leerlingen iets gekocht hebben (bijv. yuca – chips) wordt dat verdeeld over alle leerlingen.

LES 4: Met houtpasta een kistje maken

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en tonen respect voor andere culturen.

Mens en het muzische:

3.7: Kinderen vormen zich een eigen mening over allerlei kunstuitingen waarmee ze in contact komen.

3.10: Kinderen zien in dat mensen en gemeenschappen veel waarde hechten aan kunst.

Mens en medemens:

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen.

Leerplan Beeldende opvoeding:

Beschouwen:

1: Openstaan voor beelden; dat houdt in dat de leerlingen stilstaan bij beelden op nieuwsgierig en verwonderd te zijn.

Creëren:

5.1: Kinderen experimenteren met allerlei materiaal.

5.3: de mogelijkheden van materialen en technieken leren kennen.

7.1: ervaren dat eigen gevoelens en ideeën het best vertolkt kunnen worden met een creatieve aanpak en in een persoonlijke stijl.

→ Concrete lesdoelen

Met houtpasta een sigarenkistje versieren.

Verschillende texturen aanbrengen met behulp van aangepaste materialen.

De werkjes evalueren.

VOORWERPEN:

→ spatels, mesjes, tandenstokers,...

→ foto van een model van houten koffer (gemaakt door hondurezen), ga naar 'Opdrachten'

→ Houtpasta, te koop bij De Banier of bij Pipooos

→ voor deze opdracht moeten de leerlingen een sigarenkistje (of ander kistje) van thuis meebrengen

→ vernis

Fasering: 60 min.

Instap:

Voorstelling houten koffer uit Honduras:

We tonen een model van een houten koffertje adhv een foto. Bij Illustraties

We bespreken even de koffer.

- Hoe is het gemaakt?
- Uit welke stof is het gemaakt?
- Welke tekeningen zien we erop?

Kern:

Juan stelt opdracht voor

De pop Juan komt tevoorschijn.

Juan: heb je die koffer gezien. Mijn opa heeft deze koffer nog gemaakt. In Honduras werkt men vaak met hout. Over dit kistje heb ik nu genoeg verteld, we gaan kijken hoe we dat kunnen maken.

Stappenplan

- 1: **houtpasta maken.** Dat doen we allemaal samen. We vermengen een zak houtpasta met water en zo krijgen we een bolletje dat we makkelijk kunnen kneden.
- 2: **sigarenkistje nemen.** Daarna leggen we kranten op onze banken en indien nodig doen we een schort aan.
- 3: **we kneden de houtpasta** en leggen het op ons sigarenkistje. Zorg ervoor dat het slotje en de scharnieren vrij blijven, anders kan het kistje niet meer open.
- 4: je bepaalt zelf welke **vormen je aanbrengt** in de houtpasta. Je kan hiervoor spatels, mesjes, tandenstokers,... of gewoon je vingers.
- 5: nu moeten we dit **even laten drogen.** Zet de werkjes veilig op een tafel achteraan. Nu maak je eerst je eigen tafel schoon, daarna kan je misschien helpen met iemand anders.

Afronding:

Werkjes evalueren

We staan samen rond de tafel met de werkjes . We houden een kleine evaluatie.

- Welke vormen komen veel terug (bijv. hartjes, sterren, ...)?
- Herken je bepaalde vormen niet?
- Wat vond je heel moeilijk aan de opdracht?
- Wat vond je leuk aan deze opdracht?
- Wat heb je bijgeleerd?

Tip

Wanneer alle koffers droog zijn kunnen ze misschien gebruikt worden op speciale voorwerpen (uit Honduras) in op te bergen.

5. Op het platteland

OPDRACHT 1: spel “monogronde”

OPDRACHT 2: het land bewerken: zaaien, verzorgen, oogsten

OPDRACHT 3: dieren en planten in Honduras

OPDRACHT 4: de weg van het fruit

DIDACTISCHE WERKVORMEN:

Voor dit thema gaan de leerlingen in hoeken werken. De verschillende opdrachten worden opgezet in 4 hoeken en de leerlingen overlopen die in een welbepaalde volgorde. Wanneer iedereen elke opdracht uitgevoerd heeft gaan we over tot een evaluatie.

DOELSTELLINGEN:

→ leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.1: Kinderen willen meer te weten komen over de wereld in al zijn dimensies, hier en elders, vroeger en nu.

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en tonen respect voor andere culturen.

0.10: Kinderen kunnen vragen stellen waarvan de antwoorden onderzoekbaar of opzoekbaar zijn.

0.13: Kinderen kunnen informatiebronnen op een doeltreffende manier hanteren.

Mens en levensonderhoud:

1.8: Kinderen zien in dat welvaart ongelijk verdeeld is.

1.9: Kinderen zijn er zich van bewust dat mensen op verschillende manieren welvaart of bezit verwerven en tonen alleen respect voor de eerlijke manieren.

Mens en zingeving :

2.7: Kinderen zien in dat iedereen zijn leven een stuk in handen neemt.

Mens en medemens:

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen.

Mens en samenleving:

5.5: Kinderen ontdekken dat groepen van mensen in een land van een ander cultuurgebied op een andere manier samenleven.

Mens en natuur:

7.4: Kinderen zien in dat mensen, dieren en planten een grote verscheidenheid in kenmerken vertonen.

7.7: Kinderen zien in dat mensen, dieren en planten aangepast zijn aan een leefwijze in een bepaald milieu.

7.10: Kinderen ontdekken en zien in dat veel mensen de aanwezigheid van planten en dieren in hun omgeving waarderen en/of beïnvloeden.

Mens en tijd:

8.6: Kinderen zien in dat hun tijdsbesteding gelijkenissen en verschillen vertoont met die van kinderen uit andere groepen of samenlevingen.

→ Concrete lesdoelen

De situatie van de arme boeren in Honduras op hun niveau begrijpen en uitleggen.

De begrippen grootgrondbezit en plantage op hun niveau begrijpen en uitleggen.

De handelingen die tijdens de bewerking van het land aan bod komen correct uitvoeren

Verscheidene planten en dieren uit Honduras herkennen, benoemen en beschrijven.
De weg van het fruit begrijpen en deze ook kort schetsen.

VOORWERPEN:

- Spel “monogronddje”, uit te lenen bij het Wereldcentrum Oost Vlaanderen
- Kwartet van dieren en planten, uit te lenen bij het Wereldcentrum Oost Vlaanderen
- foto's de weg van de banaan zie foto's 76 tot 80 uit het Fotoverhaal (3de graad)
- Foto's in verband met het land bewerken, zie Opdrachten
- verhaal van Carolina, verhaal van Juan zie Illustraties

Fasering: 75 min.

Instap:

Puzzel: opdrachten en groepen worden verdeeld.

De leerlingen krijgen elk een puzzelstuk. Daarmee moeten 4 puzzels gemaakt worden. Wanneer de puzzels gemaakt zijn zien de leerlingen meteen met wie ze in de groep zitten en met welke opdracht ze moeten beginnen.

Het materiaal van elke opdracht ligt opgesteld in een welbepaalde hoek.

groep 1: spel “monogronddje”

groep 2: land bewerken

groep 3: dieren en planten uit Honduras

groep 4: de weg van het fruit

Voor elke opdracht krijgen de leerlingen 15 minuten de tijd. Daarna schuift iedereen door.

Jullie krijgen een blad met alle opdrachten op, wanneer een opdracht afgewerkt is wordt een stempel naast de betreffende opdracht geplaatst.

Na het ganse hoekenwerk worden alle opdrachten overlopen en geëvalueerd. Dan kunnen de leerlingen enkele indrukken noteren.

Kern:

Het spel “monogronddje”.

Aan de hand van dit spel krijgen de leerlingen een beperkt zicht op het grootgrondbezit in Honduras.

De leerlingen beseffen dat het niet makkelijk is om in Honduras land te bewerken en de oogst daarna te verkopen.

Het is niet de bedoeling dat de leerlingen alles begrijpen rond grootgrondbezit, maar dat ze voor zichzelf een zicht hebben op de situatie in Honduras.

Bij het spel is een reglement aanwezig, dat moeten de leerlingen zelf lezen alvorens het spel te beginnen.

Het land bewerken: zaaien, verzorgen, ...

In Honduras leven vele gezinnen van de landbouw. We proberen nu zelf ook een stuk land te bewerken. De verschillende stappen staan op een blad dat op de tafel van deze opdracht ligt. Op die tafel staan ook verschillende bakken met aarde in. De leerlingen kunnen ofwel alleen of met twee in de bakken werken.

ploegen, aarde losmaken

gaatjes maken in de aarde om het zaad in te stoppen.

steek in elk gaatje 3 maïskorrels.(waarom 3 maïskorrels?)

Zorg ervoor dat de maïskorrels wat bedekt zijn met losse aarde.

verzorgen, water geven.

het oogsten zal wel wat meer geduld vragen van ons.

Neem de bijhorende foto's, en leg ze in de juiste volgorde van ploegen tot oogsten. Wanneer je daarmee klaar bent roep je de juf om een stempel te plaatsen.

Planten en dieren uit Honduras

In deze hoek spelen we een soort kwartet aan de hand van dieren en planten uit Honduras. Op de voorkant van de kaarten staat er steeds een foto met daaronder de naam van de plant of het dier. Op de achterkant van elke kaart staat meer uitleg over de plant of het dier.

De kaarten worden verdeeld onder de leerlingen. Het spel begint wanneer 1 leerling een kaart vraagt aan een andere leerling. Die kaart zou de reeks van de eerste leerling kunnen vervolledigen. Heeft de tweede leerling die kaart, dat wordt ze afgegeven en leerling 1 mag blijven vragen. Heeft de tweede leerling die kaart niet, dan gaat de beurt naar leerling 2.

Als een kwartet volledig is wordt het op tafel gelegd nadat de achterkant luidop werd voorgelezen.

Na het kwartet luisteren de leerlingen naar de cassette in de walk-man. Op die cassette staan de geluiden van de verschillende dieren waarmee ze in het kwartet kennisgemaakt hebben.

De leerlingen moeten de geluiden verbinden met de verschillende dieren die hij/zij tijdens het spel verzameld heeft.

Dieren:

quetzal/toekan/gordeldier/leguaan/tapir

Planten:

orchidee/bamboe/palmbomen

De weg van het fruit/plantages: Enkele foto's van de weg van de banaan worden getoond. De leerlingen wordt gevraagd deze te ordenen in volgorde van plantage tot verbruiker. Daarna lezen de leerlingen een verhaal. Daar vertelt Carolina over haar vader die soms moet gaan werken op de plantages. Om het verhaal te verwerken lossen de leerlingen enkele vragen op die dan tijdens de evaluatie verbeterd worden.

Afronding:

Het spel "monogronde"

Wat heb je ervaren tijdens het spel?
Kan iemand de woorden "plantage" en "grootgrondbezitter" uitleggen?
Wat wist je al? Wat heb je bijgeleerd?

Het land bewerken

Wat vond je van deze opdracht?
Waarom doet men in elk gaatje drie korrels?

De verschillende dieren

Laat een stukje horen van de geluiden van het regenwoud. (audio CD) Kunnen de leerlingen bepaalde geluiden herkennen?

De weg van het fruit/plantages

Had je gedacht dat het fruit op die manier naar hier kwam?
Kennen jullie nog fruitsoorten die uit andere landen komen?
Wat dacht je toen je het verhaal van Carolina's vader las?
Heb je nog vragen over het verhaal?

6. Op de straat

- 1. *Stukken fruit betalen met Lempira***
- 2. *Exotisch fruit***
- 3. *Straatkinderen***

DIDACTISCHE WERKVORMEN:

De leerlingen gaan opnieuw zelf aan het werk. Zelf uitproberen en creëren. Een klassikale instructie komt alleen aan bod bij het exotisch fruit. Voor de andere opdrachten proberen, zoeken, creëren de leerlingen zelf.

1. We kopen stukken fruit met Lempira's

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en tonen respect voor andere culturen.

0.10: Kinderen kunnen vragen stellen waarvan de antwoorden onderzoekbaar of opzoekbaar zijn.

Mens en levensonderhoud:

1.1: Kinderen zien in dat mensen moeten zorgen voor hun dagelijks bestaan.

Mens en samenleving:

5.5: Kinderen ontdekken dat groepen van mensen in een land van een ander cultuurgebied op een andere manier samenleven.

Mens en natuur:

7.4: Kinderen zien in dat mensen, dieren en planten een grote verscheidenheid in kenmerken vertonen.

7.10: Kinderen ontdekken en zien in dat veel mensen de aanwezigheid van planten en dieren in hun omgeving waarderen en/of beïnvloeden.

7.11: Kinderen ontdekken en zien in dat de mens afhankelijk is van planten en dieren voor voeding, kledij en gezondheid.

Leerplan Wiskunde:

Geldwaarden:

MR71: Weten dat een geldwaarde uitgedrukt kan worden in euro of daarvan afgeleide maateenheden, daarbij de termen geld, waarde, prijs, euro, cent, ... gebruiken.

MR72: Betalen, wisselen, teruggeven.

Leerplan Bewegingsopvoeding:

Expressie:

D.1.12.2: De leerlingen kunnen, via motorische activiteiten, hun innerlijke bewogenheid zinvol en duidelijk vormgeven. Ze worden van deze vormgeving meer en meer bewust gemaakt.

→ Concrete lesdoelen

Verschillende stukken fruit betalen met de Hondurese munt.

Zich inleven in de situatie (koper, verkoper,...)

Waarde van de Lempira kennen en gebruiken.

VOORWERPEN:

→ Lempira's: biljetten en munten (uit de Ananas)

→ verschillende soorten vers fruit

Fasering: 15 min.

Instap:

Verhaal Juan en Carolina

Juan en Carolina worden uit de Ananas gehaald.

Juan: hallo allemaal, leuk dat jullie hier terug zijn.

Carolina: ja, net op tijd om met ons mee te gaan winkelen.

Juan: we een lijstje meegekregen van mama, het is bijna allemaal fruit.

Carolina: welke fruitsoorten kennen jullie allemaal?

Juan: jullie kennen wel veel soorten, maar weten jullie dat sommige soorten van bij ons komen?

Carolina: ja, inderdaad, met de boot worden die fruitsoorten tot in jullie land gebracht.

Juan: we gaan nu verder gaan, want we moeten zeker nog 10 soorten fruit kopen.

Carolina: kijken jullie mee, zo zie je ook hoe het er bij ons op de straat aan toegaat.

Kern:

Lempira herhalen

We herhalen even de Lempira. Hoeveel was 1 Lempira ook alweer waard?
7 eurocent (in 2005).

De naam Lempira, waar komt die ook alweer vandaan?

Lempira is een held, hij beschermde Honduras tegen de Spanjaarden.

Stukken fruit kopen op de fruitmarkt

In Honduras vind je veel fruitmarkten langs de straten. Vooraan in de klas staat ook zo'n fruitmarkt. Enkele leerlingen nemen plaats in de winkel en proberen de stukken fruit te verkopen. De andere leerlingen gaan naar de winkel en kopen de stukken fruit.

Er wordt betaald met Lempira, de leerlingen in de winkel geven juist terug.

Afronding:

Stukken fruit observeren

Bij de stukken fruit zitten enkele soorten die de leerlingen helemaal niet kennen.

Daarom gaan we in de volgende opdracht de verschillende stukken fruit verkennen.

2. We bespreken de verschillende stukken fruit

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.1: Kinderen willen meer te weten komen over de wereld in al zijn dimensies, hier en elders, vroeger en nu.

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en tonen respect voor andere culturen.

0.10: Kinderen kunnen vragen stellen waarvan de antwoorden onderzoekbaar of opzoekbaar zijn.

0.11: kinderen kunnen kwalitatief en kwantitatief vergelijken.

Mens en levensonderhoud:

1.1: Kinderen zien in dat mensen moeten zorgen voor hun dagelijks bestaan.

Mens en medemens:

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen.

Mens en natuur:

7.4: Kinderen zien in dat mensen, dieren en planten een grote verscheidenheid in kenmerken vertonden.

7.10: Kinderen ontdekken en zien in dat veel mensen de aanwezigheid van planten en dieren in hun omgeving waarderen en/of beïnvloeden.

→ Concrete lesdoelen

Verschillende fruitsoorten herkennen

Bepaalde stukken uitheems fruit bij naam noemen

Observeren en bestuderen met al de zintuigen

Fruitsoorten herkennen door de kleur, de vorm, de reuk, de smaak, ...

VOORWERPEN:

→ Verschillende stukken vers fruit.

→ Foto's in verband met fruit (zie foto's 66, 67, 76 bij 3de graad zie foto-verhaal)

→ Info bij Doefiches 'bananen' en 'fruit uit Honduras' zie bij 3de graad

→ 'Fruitbrochettes maken' zie Opdrachten

Fasering: 35 min.

Instap:

Stukken fruit kopen op de fruitmarkt
Dit werd uitgelegd in de vorige opdracht.

Kern:

Stukken fruit verkennen

Sommige fruitsoorten die we daarnet kochten zijn niet zo bekend.
De ananas en de banaan kent iedereen natuurlijk al.
De andere fruitsoorten leren we nu kennen.

De stukken fruit zijn:

- mango
- limoen
- papaya
- ananas
- limoen
- pompelmoes
- passievrucht
- banaan
- cocosnoot

Eerst worden de namen van de stukken fruit overlopen. De namen worden op het bord geplaatst samen met de foto van het stuk fruit. Het is niet echt de bedoeling dat de leerlingen de soorten bij naam kennen.

Daarna gaan we echt over tot het bestuderen van het fruit. Daarvoor worden onze 5 zintuigen geprikkeld

Het zien

De stukken worden bekeken en geobserveerd.

Er kunnen vragen gesteld worden in de aard van:

- Waarin verschilt de limoen met de citroen?
- Welke vruchten lijken goed op elkaar? Waarom?
- Ken je al bepaalde vruchten, heb je ze al eerder gezien?

Het horen

Dit zintuig is hier niet echt bruikbaar.

Het voelen

De stukken fruit worden doorgegeven. De leerlingen richten vooral hun aandacht op de vorm en de textuur van de vrucht.

- Welk verschil voel je tussen de mango en de cocosnoot?
- Wat voel je als je de papaya en de limoen vergelijkt?

Het ruiken

Tijdens het doorgeven ruiken de leerlingen aan de vruchten.

- Heeft een bepaald stuk fruit een typische / scherpe / .../ geur?
- Heb je bepaalde geuren al eens eerder geroken?

De vruchten in stukken snijden

Het smaken komt straks aan bod.

De klas wordt in 6 groepen verdeeld.

Elke groep krijgt een stuk fruit toegewezen. Ze moeten dit fruit schillen en in stukjes snijden. De verschillende stappen om dit te doen worden visueel op het bord gebracht.

Het smaken

Eerst mogen de leerlingen het stuk fruit proeven dat ze zelf gesneden hebben.

Daarna worden de stukjes fruit doorgegeven aan andere groepen.

Telkens wordt de foto met de naam van het stuk fruit op mee doorgegeven. Ze weten de leerlingen welke fruitsoort ze proeven.

Afronding:

Geblinddoekt proeven.

Vijf leerlingen komen naar voor. Ze worden geblinddoekt. Aan de rest van de klas wordt het stuk fruit getoond dat de geblinddoekte leerlingen moeten proeven.

De leerlingen proeven het stuk fruit.

Daarna nemen de leerlingen hun blinddoek af en wijzen ze één voor één de foto van het stuk fruit dat zij proefden aan op het bord.

Dit wordt nog enkele keren herhaald.

Aansluitend kunnen de kinderen aan het werk worden gezet, bijv om fruitbrochettes te maken (zie Opdracht)

3. Straatkinderen in Honduras

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en tonen respect voor andere culturen.

0.10: Kinderen kunnen vragen stellen waarvan de antwoorden onderzoekbaar of opzoekbaar zijn.

Mens en levensonderhoud:

1.1: Kinderen zien in dat mensen moeten zorgen voor hun dagelijks bestaan.

1.9: Kinderen zijn er zich van bewust dat mensen op verschillende manieren welvaart of bezit verwerven en tonen alleen respect voor de eerlijke manieren.

Mens en medemens:

4.1: Kinderen ontwikkelen een gedifferentieerd beeld van zichzelf.

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen.

Mens en tijd:

8.6: Kinderen zien in dat hun tijdsbesteding gelijkenissen en verschillen vertoont met die van kinderen uit andere groepen of samenlevingen.

→ Concrete lesdoelen

De situatie van straatkinderen begrijpen en beschrijven

Zich inleven in een straatkind die probeert geld te verdienen

Verschillende manieren om geld te verdienen op de straat opnoemen en uitleggen

VOORWERPEN:

→ Draagplankje uit de Ananas

→ stukken vers fruit

→ liedje straatkinderen bijv Miguel van Elly en Rikkert (op CD Witte Zwanen, Zwarte Zwanen)

→ tekst lied Miguel zie bij Illustraties

→ video over het leven van straatkinderen (uit te lenen bij het Wereldcentrum, zie databank Kleur Bekennen)

→ foto van straatkinderen zie foto 70, 72 en 73 uit het foto-verhaal van de 3de graad

Fasering: 25 min.

Instap:

Video: straatkinderen

De leerlingen krijgen een korte video te zien over de toestand van straatkinderen (niet te zwaar).

Nadien lossen de leerlingen enkele korte vragen op over de video. De vragen staan genoteerd in het leerlingenboekje.

Indrukken van de leerlingen / overlopen van de antwoorden

De leerlingen laten hun indrukken los.
enkele vragen voor de straatkinderen
Wat zou je nog willen weten?
De antwoorden op de vragen over de video worden kort overlopen.

Kern

Straat nabootsen in de klas

Om de kinderen duidelijk te maken dat straatkinderen echt sterke en dappere kinderen zijn maken we van onze klas een straat.

Via loting beslissen we wat iedere leerling doet.

Enkele leerlingen zijn gewoon op wandel in de straat en kunnen met hun Lempira's kiezen wat ze kopen.

Enkele leerlingen hebben een winkeltje met fruit langs de straat.

2 leerlingen poetsen schoenen.

2 leerlingen lopen rond met het draagplankje en proberen hun waar kwijt te geraken.

Straatnabootsing evalueren

Wat heeft je verwonderd?

Wat zou je zelf nog verkopen als je op straat woonde?

Wat voelde je als je een bepaalde opdracht uitvoerde? Bijv. tijdens het schoenen poetsen.

Afronding

Daarvoor kan het Lied "Miguel" van Elli en Rikkert worden gebruikt. (CD Witte zwanen, zwarte zwanen)

De leerlingen horen of beluisteren de tekst (zie bij Illustraties) van het liedje van Miguel. Een jongen die op straat woont en leeft. De leerlingen luisteren goed naar het lied en schrijven daarna hun indrukken over het lied op.

Wat kan je vaststellen uit het lied?

Heb je nog vragen voor Miguel?

Vragen voor Miguel noteren op een foto van hem.

De leerkracht geeft een grote foto van een straatkind. Op de achterkant van die foto mogen de leerlingen hun vragen voor Miguel noteren.

7. voorbereiding op het feest

LES 1: bedoeling uitleggen

LES 2: piñata maken

LES 3: fruitbrochettes maken

LES 4: inkleding van de klas in orde brengen

SLOTGEBEUREN: andere leerlingen komen op bezoek

DIDACTISCHE WERKVORMEN:

In dit thema bereiden we het grote feest voor. Tijdens het feest komen andere klassen kijken naar het land Honduras. Maar voordat het zover is moeten er nog veel voorbereidingen gebeuren. Hier komt samenwerking tussen de leerlingen heel sterk aan bod. Ook alleen werken komt opnieuw in dit onderdeel aan bod. Met hulp van de leerkracht bereiden de leerlingen een prachtfeest voor.

LES 1: bedoeling van het gebeuren uitleggen

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.1: Kinderen willen meer te weten komen over de wereld in al zijn dimensies, hier en elders, vroeger en nu.

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en tonen respect voor andere culturen.

Mens en medemens:

4.1: Kinderen ontwikkelen een gedifferentieerd beeld van zichzelf.

Mens en natuur:

7.4: Kinderen zien in dat mensen, dieren en planten een grote verscheidenheid in kenmerken vertonden.

7.7: Kinderen zien in dat mensen, dieren en planten aangepast zijn aan een leefwijze in een bepaald milieu.

Mens en ruimte:

9.5: kinderen kunnen een ruimte aangenaam en functioneel helpen inrichten.

9.9: Kinderen kunnen gebruik maken van diverse voorstellingen van de ruimte

9.10: Kinderen kunnen plaatsen en gebeurtenissen waar ze kennis mee maken vlot op een passende kaart of plattegrond terugvinden.

→ Concrete lesdoelen

De bedoeling van de voorbereiding begrijpen

Goed samenwerken om zo tot een prachtig groepsresultaat te komen.

VOORWERPEN:

→ de beide poppen met feestkledij aan

→ groot blad met alle opdrachten op.

Fasering: 10 min.

Instap:

Verhaal Juan en Carolina

De beide poppen worden tevoorschijn gehaald. Ze hebben hun mooiste kleren aangetrokken want het is bijna feest.

Carolina: jullie zitten hier nog allemaal op je stoel!

Juan: hebben jullie dan nog niets gehoord?

Carolina: neen! Er wordt een feest georganiseerd en de ganze school komt kijken.

Juan: maar wat heel speciaal is, het feest wordt hier georganiseerd.

Carolina: de andere klassen komen naar een feest in Honduras

Juan: dus moeten we opschieten, er moeten nog heel veel voorbereidingen gebeuren!

Kern

Leerkracht legt bedoeling uit

De leerkracht legt de bedoeling van het feest uit. De andere klassen komen kijken naar het land Honduras. Ze willen weten hoe het daar gaat, wat er daar allemaal gebeurt, ...

Wij weten al heel goed hoe het daar gaat dus daarom mogen wij dit feest voorbereiden. Eerst tonen we aan de andere leerlingen hoe het dagelijks leven er in Honduras uitziet. Daarna sluiten we de dag af met een groot feest. Maar wat we dan gaan doen blijft nog even een verrassing.

Om jullie te helpen hangt er op het bord een groot blad. Daar staat alles op wat we nog moeten doen.

Afronding:

Starten met de voorbereidingen

Nu alles uitgelegd is moeten we niet langer wachten. We beginnen meteen met onze eerste opdracht. Wat is die opdracht als je kijkt op het blad?

Een piñata maken!

LES 2: we maken samen een piñata

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en tonen respect voor andere culturen.

Mens en het muzische:

3.7: Kinderen vormen zich een eigen mening over allerlei kunstuitingen waarmee ze in contact komen.

Mens en medemens:

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen

Leerplan Beeldende opvoeding:

Beschouwen:

1: Openstaan voor beelden; dat houdt in dat de leerlingen stilstaan bij beelden op nieuwsgierig en verwonderd te zijn.

Creëren:

5.1: Kinderen experimenteren met allerlei materiaal.

5.3: de mogelijkheden van materialen en technieken leren kennen.

7.1: ervaren dat eigen gevoelens en ideeën het best vertolkt kunnen worden met een creatieve aanpak en in een persoonlijke stijl

→ Concrete lesdoelen

De feestrituelen uit Honduras kennen en verklaren

Zelf een piñata maken

Werken met andere materialen dan dat ze gewoon zijn (bijv. behangerslijm)

De bedoeling van een piñata verklaren

Een bepaalde vorm bedenken om de piñata mooi en grappig te maken

VOORWERPEN:

→ een voorbeeld van een piñata.

Fasering: 100 min.

Instap:

(deze les verloopt in twee delen: in een eerste les wordt de piñata gemaakt, in een tweede les wordt de piñata geschilderd en versierd)

Bedoeling van een piñata afleiden

De kleine piñata wordt uit de Ananas gehaald. De leerkracht vertelt dat dit in Honduras heel vaak als verjaardagscadeau wordt gegeven.

Wat kan er dan aan deze pop/beer zo speciaal zijn?

De leerkracht helpt de leerlingen door te zeggen dat de piñata aan een touw wordt gehangen en daarna rondgeslingerd wordt.

Kern:

Stappenplan in juiste volgorde hangen

De stappen om een piñata te maken hangen door elkaar aan het bord. De leerlingen moeten de stappen in de juiste volgorde hangen.

De leerlingen krijgen of een foto of een tekst. De leerlingen moeten nu zelf in eerste instantie foto en tekst verbinden om dan in tweede instantie de foto's en tekst in de chronologische volgorde aan het bord te hangen.

Stappenplan

1. Iedereen krijgt een ballon en twee kranten. De ene krant leg je open op de bank. De andere krant scheur je in reepjes.
2. De ballon blazen we op en leggen er een knoop in.
3. We maken samen behangerslijm. We doen 1 pak behangerslijm in de emmer om er daarna 10l water bij te doen. Goed roeren!
4. Neem een klein potje en vul dat voorzichtig met behangerslijm. Ga nu terug naar je eigen tafel.
5. Elk strookje krant gaan we nu in de lijm dompelen om daarna mooi uit te spreiden op de ballon, zorg voor een goeie structuur. Een laag verticaal , een laag horizontaal.
6. Heel belangrijk: laat nog een stukje vrij op de ballon. Daar kunnen we dan de confetti en de snoepjes insteken.
7. Nu laten we de piñata een nachtje rusten.

8. Nu onze piñata droog is versterken we deze met ijzerdraad en zorgen voor een lus bovenaan.
9. We versieren de piñata met verf, kleurrijke slingers,...
10. We prikken onze ballon kapot en in het gaatje steken we de snoepjes en de confetti.
11. We kleven het gaatje dicht. We doen dit door daar een papertje over te kleven.
12. De piñata is klaar om kapotgeslagen te worden.

Afronding:

Plaats zoeken om de piñata op te hangen

De leerlingen mogen zelf een plaats zoeken om de piñata op te hangen tijdens het feest.

De leerlingen moeten ervoor zorgen dat we een touw aan de piñata kunnen bevestigen en dat hij ver heen en weer kan slingeren.

De piñata die stukgeslagen wordt is deze van de leerkracht. De leerlingen mogen hun eigen piñata meenemen naar huis.

LES 3: we maken fruitbrochettes

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.1: Kinderen willen meer te weten komen over de wereld in al zijn dimensies, hier en elders, vroeger en nu.

0.2: Kinderen uiten hun verwondering over het onbegrijpbare, het goede, het mooie, het mysterieuze, het verrassende, ... in de wereld.

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

Mens en levensonderhoud:

1.1: Kinderen zien in dat mensen moeten zorgen voor hun dagelijks bestaan.

Mens en medemens:

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen

Mens en natuur:

7.10: Kinderen ontdekken en zien in dat veel mensen de aanwezigheid van planten en dieren in hun omgeving waarderen en/of beïnvloeden.

7.11: Kinderen ontdekken en zien in dat de mens afhankelijk is van planten en dieren voor voeding, kledij en gezondheid.

→ Concrete lesdoelen

Op de goede manier fruit in stukken snijden

Met verschillende stukken fruit een lekkere brochette maken.

De verschillende fruitsoorten onderscheiden van elkaar

Inzien dat fruitbrochette een leuk tussendoortje is tijdens een feestje

VOORWERPEN:

→ verschillende stukken vers fruit

→ brochettestokjes

→ stukken piepschuim verpakt in aluminiumfolie

→ borden en messen om het fruit te snijden

→ handleidingen bij het snijden van elke fruitsoort

Fasering: 35 min.

Instap:

Fruitsoorten herhalen

De verschillende fruitsoorten van de vorige les worden opnieuw bovengehaald.

Alleen zijn de fruitsoorten nu niet zichtbaar. De stukken liggen onder een doek.

Bij elk stuk fruit komen 5 leerlingen naar voor. Om beurten mogen ze voelen onder het doek.

Wanneer de leerlingen denken te weten wat ze voelen moeten ze nog even wachten om het te zeggen tot alle leerlingen geweest zijn.

Wanneer het stuk fruit geraden wordt nemen ze het mee en gaan samen (als groep van 5) aan een tafel zitten.

Zelfde voor de rest van de klas

Kern:

Bedoeling uitleggen

Zo wordt de klas verdeeld in 4 groepen en elke groep heeft een bepaald stuk fruit.

(mango/ kaki-sharron/ramboetan/ananas)

Elke groep krijgt de opdracht om hun stuk fruit in stukje te snijden. De leerlingen gaan niet zomaar aan het werk, op hun bank ligt namelijk een handleiding die visueel aanbrengt hoe je het stuk fruit het best snijdt.

Leerlingen snijden de vruchten in stukken

Via de visuele handleiding snijden leerlingen de vruchten in verschillende stukjes. De stukken worden op een bord gelegd.

De stukken fruit worden op de brochettestokken gespietst

Alle stokjes worden verdeeld onder de vier groepen. Elke groep start met een stukje fruit aan te brengen op een leeg stokje. Daarna worden alle stokjes doorgegeven en prikt iedereen zijn tweede stukje op het stokje.

We doen dit verder tot alle stokjes vier stukken fruit bevatten.

Afronding:

De fruitbrochettes worden op stukken piepschuim geprikt

De stukken piepschuim zijn verpakt in aluminiumfolie. Dat maakt alles was feestelijker.

Opdienen tijdens het feest en smullen maar!

LES 4: we versieren de klas, we zorgen dat ze een Hondurees tintje krijgt

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.1: Kinderen willen meer te weten komen over de wereld in al zijn dimensies, hier en elders, vroeger en nu.

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en tonen respect voor andere culturen.

Mens en medemens:

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen

Mens en samenleving:

5.3: Kinderen zien in dat vele groepen en volkeren eigen symbolen en kentekens hanteren.

Mens en natuur:

7.4: Kinderen zien in dat mensen, dieren en planten een grote verscheidenheid in kenmerken vertonden.

7.7: Kinderen zien in dat mensen, dieren en planten aangepast zijn aan een leefwijze in een bepaald milieu.

Mens en ruimte:

9.9: Kinderen kunnen gebruik maken van diverse voorstellingen van de ruimte

9.10: Kinderen kunnen plaatsen en gebeurtenissen waar ze kennis mee maken vlot op een passende kaart of plattegrond terugvinden.

→ Concrete lesdoelen

De klas een Hondurees tintje geven

Hun ervaringen i.v.m Honduras aan schoolgenoten laten zien

Rollen op een eerlijke manier verdelen

VOORWERPEN:

→ vlag Honduras (bij Illustraties: uitprinten)

→ alle voorwerpen uit de Ananas

→ wasbord (zie Extra uitleenbaar materiaal bij het Wereldcentrum Oost-Vlaanderen)

→ wereldkaart

→ kaart van Honduras (bij Illustraties: uitprinten)

→ verse maïs (+maalstenen) en rode bonen, (vers) limoen-ade sap, yuca-chips, vers tropisch fruit (brochettes),...

Fasering: 35 min.

Instap:

Leerlingen warm maken om klas in te richten

De leerkracht komt binnen en zegt dat ze zich niet echt in Honduras voelt aankomen. Dat komt doordat onze klas nog geen Hondurees tintje heeft.

Wat kunnen we daaraan doen?

Kern:

Leerlingen overlopen mogelijkheden om de klas in te richten

- Vlag(gen) ophangen
- Kaart van Honduras op het bord
- Elementen uit de Ananas uitstallen
- Onze kistjes uitstallen

Onze belevenissen in Honduras uitbeelden

Jullie hebben allemaal hele goede ideeën, maar wat vinden jullie ervan om echt te tonen aan de andere kinderen wat we gedaan hebben met al het materiaal.

Bijv. de andere leerlingen komen binnen en zien twee van ons maïs malen en iemand die tortilla's maakt. Dus zien die andere leerlingen meteen wat je met het materiaal kan doen.

En natuurlijk moeten we ook onze zelfgemaakte gerechten aan de leerlingen aanbieden. Enkele leerlingen kunnen ook die rol op zich nemen.

Wat kunnen we nog allemaal laten zien met behulp van het materiaal?

- Kleren wassen
- Dansen
- Ons liedje zingen

Rol van Juan en Carolina

We kunnen Juan en Carolina natuurlijk niet vergeten. We kunnen natuurlijk de poppen tonen en misschien gebruiken maar twee leerlingen kunnen Juan en Carolina spelen.

Via loting worden Juan en Carolina gekozen, zij mogen de andere leerlingen halen in de klas en ze tot in Honduras brengen.

Rollen verdelen

Onder de leerlingen worden de rollen verdeeld. Indien dit moeilijk verloopt kan dit ook via loting verdeeld worden.

- Wie maalt er maïs? > 2 personen
- Wie maakt tortilla's? > 2 personen
- Wie wast kleren? > 2 personen
- Wie danst? > 5 personen
- Wie zingt? > 5 personen
- Wie deelt het eten uit? > 3 personen

Klas klaarzetten

Nu iedereen zijn rol gekregen heeft kunnen we alles klaarzetten.

We doen dit als volgt: wie maïs moet malen zet alles klaar voor dat onderdeel. Zorg dus dat je voor je eigen opdracht alles hebt.

Elke opdracht krijgt een bepaalde plaats in de klas zodat de andere leerlingen makkelijk kunnen passeren.

De leerlingen versieren hun eigen stand. De dansers kunnen traditionele kledij aantrekken en nadien nog even de dans oefenen.

Afronding:

Een goede afsluiter voor een mooi feest.

Hoe kunnen we dit mooi feest afsluiten?

- Piñata openkloppen
- Samen met alle leerlingen de dans uitvoeren

SLOTGEBEUREN: de andere leerlingen komen op bezoek

DOELSTELLINGEN:

→ Leerplandoelen

Leerplan Wereldoriëntatie:

Overkoepelende doelstellingen:

0.1: Kinderen willen meer te weten komen over de wereld in al zijn dimensies, hier en elders, vroeger en nu.

0.3: Kinderen beleven en ervaren een intense verbondenheid met de wereld.

0.4: Kinderen leven waardegericht en tonen respect voor andere culturen.

Mens en levensonderhoud:

2.4: kinderen kunnen illustreren dat mensen van elkaar verschillen op allerlei gebied.

2.7: Kinderen zien in dat iedereen zijn leven een stuk in handen neemt.

Mens en medemens:

4.7: Kinderen kunnen respect en waardering opbrengen

Mens en samenleving:

5.3: Kinderen zien in dat vele groepen en volkeren eigen symbolen en kentekens hanteren.

Mens en natuur:

7.4: Kinderen zien in dat mensen, dieren en planten een grote verscheidenheid in kenmerken vertonden.

7.7: Kinderen zien in dat mensen, dieren en planten aangepast zijn aan een leefwijze in een bepaald milieu.

Mens en ruimte:

9.9: Kinderen kunnen gebruik maken van diverse voorstellingen van de ruimte

9.10: Kinderen kunnen plaatsen en gebeurtenissen waar ze kennis mee maken vlot op een passende kaart of plattegrond terugvinden.

Leerplan Bewegingsopvoeding:

Ritmiek:

1.11.3: Leerlingen kunnen bewust bewegen in overeenstemming met een opgelegd ritme; dat houdt in dat ze in de maat bewegen.

1.11.5: Leerlingen kunnen bewust bewegen in overeenstemming met een opgelegd ritme; dat houdt in dat ze dansante vormen van bewegen aannemen.

Leerplan Muzikale opvoeding:

Klank en muziek via beweging ervaren.

10.2: Kenmerken van klank en muziek in tijd en ruimte via bewegingen ervaren.

10.4: De eigen beweging afstemmen op een klank, op muziek of op andere bewegingen.

Ervaringen bij het omgaan met klank en muziek verwoorden.

11.1: Auditieve ervaringen beschrijven en met een gepaste woordenschat benoemen.

Genoegen beleven aan de omgang met klank en muziek.

12.3: Zich verbonden voelen met anderen tijdens een groepsgerichte omgang met klank en muziek.

Leerplan Beeldende opvoeding:

Beschouwen:

1: Openstaan voor beelden; dat houdt in dat de leerlingen stilstaan bij beelden op nieuwsgierig en verwonderd te zijn.

→ Concrete lesdoelen

Het land Honduras promoten bij de andere kinderen

Positieve informatie in verband met het land overbrengen naar de andere kinderen

Zich goed inleven in zijn/haar rol

Samen een Hondurese dans uitvoeren

De bedoeling en het plezier van een piñata inzien.

VOORWERPEN:

→ Vlagskes Honduras (zie Illustraties)

→ alle voorwerpen uit de Ananas

→ wereldkaart + kaart van Honduras (zie Illustraties)

Fasering: 60 min.

Instap:

Juan en Carolina halen de andere leerlingen

Juan en Carolina hebben hun feestkledij aangetrokken en zijn klaar om de andere leerlingen te halen. Terwijl ze dit doen nemen de andere kinderen hun plaats in.

Kern:

‘De leerlingen komen aan in Honduras’

De leerlingen komen aan. Ze zijn net uit het (speelgoed)vliegtuig gestapt en hebben een vlucht van 18 uur achter de rug.

We moeten er dus voor zorgen dat ze heel hartelijk ontvangen worden in Honduras.

De aangekomen leerlingen bekijken de vlag van Honduras, terwijl Juan en Carolina misschien wat uitleg kunnen geven.

De leerlingen bezoeken de verschillende standen

Juan en Carolina leggen kort de bedoeling uit van de verschillende standen.

Ze vertellen er ook bij dat ze de opdrachten al een hele tijd meevoelen. Ze zijn hier om ons van Honduras te laten proeven.

De leerlingen mogen vrij rondlopen, kijken en proeven.

De bezoekende leerlingen mogen natuurlijk ook vragen stellen, maar de leerlingen in de standen kunnen natuurlijk ook een kort woordje uitleg geven.

De fruitbrochettes, de zelfgemaakte limonade en de yuca –chips worden geproefd.

De leerlingen worden uitgenodigd om naar de speelplaats te vertrekken.

Afronding:

Samen de dans uitvoeren

De leerlingen (uit gastklas) dansen eerst. Daarna worden de bezoekende leerlingen ook uitgenodigd om mee te dansen. Iemand uit de dansgroep heeft een hoed op. Die persoon geeft de hoed door op een bepaald moment aan iemand die staat te kijken. De persoon met de hoed moet nu ook meedansen. We doen dit verder tot iedereen danst.

Piñata kapotslaan

1 leerling (uit de gastklas) legt de bedoeling uit van een piñata en wanneer hij gebruikt wordt.

De piñata wordt zo opgehangen dat hij nog van de ene kant naar de andere kant geslingerd kan worden.

Een leerling die toevallig jarig is (ofwel iemand door het lot uitgekozen) krijgt de blinddoek voor de ogen en mag als eerste slaan.

De andere leerlingen gaan in een grote kring rond de piñata staan zodat de stok niemand kan raken.

Onder de piñata ligt een doek, alle snoepen kunnen daarop vallen. Voor het slaan worden eerst enkele afspraken gemaakt.

Afspraken:

Wanneer de snoepjes vallen blijft iedereen staan tot de leerkracht een teken geeft

Niemand komt uit de kring tijdens het slaan.

Iedere persoon mag 2 minuten slaan. Daarna wordt er gewisseld.

Wanneer de snoepjes vallen gaat de leerkracht eerst zelf kijken of alle snoepjes eruit zijn.

Daarna worden de snoepen verdeeld over de verschillende bezoekende leerjaren.

Andere leerlingen uitwuiwen

We wuiven de andere leerlingen uit. Zeggen tot ziens in het Spaans.

De bezoekende leerlingen vertrekken opnieuw met het vliegtuig naar de eigen klas.

8. Evaluatie van het thema

Foto kiezen

Op de grond liggen alle foto's die tijdens het thema werden gebruikt. Één voor één mogen de leerlingen een foto die hen op de één of andere manier heeft aangesproken. De leerlingen vertellen er telkens bij waarom ze nu net die foto nemen.

Voorwerpen kiezen

We doen nu net hetzelfde met de voorwerpen. Deze liggen verspreid in de klas en weer neemt elke leerling een voorwerp met een betekenis voor hem/haar. Die betekenis wordt ook nu weer toegelicht.

Voorwerpen voelen

De verschillende voorwerpen uit de Ananas liggen vooraan verstopt onder een doek. Een leerling komt voelen onder het doek en wanneer hij/zij denkt een voorwerp te voelen mag die leerling het zeggen om dan daarna het voorwerp boven te halen. Na elk voorwerp wordt opgefrist waarvoor het werd gebruikt, door wie het werd gebruikt, enz,

Afscheid van Juan en Carolina

In de klas komt er met de post een brief aan. Hij blijkt van Juan en Carolina te zijn. De leerkracht leest de brief voor.

Daarna mogen de leerlingen allemaal **een brief terugschrijven**. Ze schrijven wat hen is bijgebleven, nog enkele onopgeloste vragen, een bedankje, ...

De brieven worden in een enveloppe gestopt en opgestuurd naar Honduras.